

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑ - ๒/๒๕๕๙

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๘

วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ความเห็น

ศาลมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาคดีเรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๘ และเรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๘ ทั้งสองคำร้องเข้าด้วยกัน โดยให้เรียกนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ผู้ร้อง และให้เรียกพรรคคนขอปลดหนี้ว่า ผู้ถูกร้อง

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสั่งยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ หรือไม่

กรณีตามคำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๘) ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงาน

จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐ โครงการ จำนวนเงิน ๗๐๔,๐๐๐ บาท และผู้ถูกร้องมีหนังสือขอเบิกจ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวทั้งหมดแล้ว ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งจากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนปรากฏว่า เอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไม่ครบถ้วน ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมหรือส่งคืนเงิน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๖ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจง ไม่ส่งคืนเงินและไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติม ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๗ จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม แต่ยังคงขาดเอกสารหลักฐานค่าพาหนะเดินทางในโครงการค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้อง จำนวนเงิน ๑๖,๕๐๐ บาท โดยแจ้งว่าจะขอจัดส่งคืนเงินในภายหลัง ซึ่งต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗ แจ้งว่าจะส่งคืนเงินดังกล่าวโดยการโอนเงิน ในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ แต่ก็ได้คืนเงินแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินดังกล่าวอีกครั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ก็ได้คืนเงินแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ ตามที่ผู้ร้องอ้าง เพียงแต่ชี้แจงว่าที่ประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องมีมติให้เลิกพรรคการเมืองแล้ว

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๔ การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๘๒ แต่รายงานดังกล่าว

เป็นรายงานที่มีเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง สั่งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติม และ/หรือเรียกคืนเงินสนับสนุน หากไม่สามารถจัดส่งเอกสารประกอบการใช้จ่ายได้ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจง ไม่ได้ส่งคืนเงิน และไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเพิ่มเติมให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้ร้อง กำหนดตามมาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ ตามที่ผู้ร้องอ้าง ในข้อนี้เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบได้ว่าการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ หากไม่ได้รายงาน ผู้ร้องมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงาน ดังนี้ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ กฎหมายบัญญัติไว้ ข้อที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ที่ประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องได้มีมติเลิกพรรคการเมืองแล้ว ในข้อนี้พิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง (๑) ที่บัญญัติให้พรรคการเมืองยอมเลิกด้วยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง แต่ข้อบังคับพรรคคนขอปลดหนี้ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๕) ข้อ ๙๕ กำหนดไว้เพียงว่า สมาชิกจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบเลิก ตามกฎหมาย และเมื่อพิจารณาประกอบกับคำชี้แจงและพยานเอกสารของผู้ร้องปรากฏว่า หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องแจ้งผู้ร้องว่าไม่ต้องการเลิกพรรคการเมืองแล้วและขอดำเนินกิจการทางการเมืองต่อไป โดยมีหลักฐานแสดงการดำเนินกิจการทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น หรือลดลง ตามแบบ ท.พ. หลายครั้ง ซึ่งรายงานฉบับล่าสุดลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๙ เป็นต้น และผู้ร้องก็ไม่ได้มีคำสั่งตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม ให้เลิกพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้อง ยังคงสถานะความเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงรับฟังไม่ได้ ทั้งผู้ร้องได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุน

หากไม่สามารถจัดส่งเอกสารประกอบการใช้จ่ายได้ แต่ผู้ถูกร้องก็ยังเพิกเฉย จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ผู้ร้องสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นการกระทำที่ไม่ปรากฏข้อขัดข้องที่จะเป็นเหตุให้ไม่อาจรายงานได้ตามกำหนด หรือหากมีเหตุขัดข้องเกิดขึ้น ผู้ถูกร้องได้แก้ไขหรือได้แจ้งเหตุขัดข้องแก่ผู้ร้องเพื่อที่จะดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒

กรณีตามคำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๘) ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๘ โครงการ จำนวนเงิน ๖๗๔,๐๐๐ บาท และผู้ถูกร้องมีหนังสือขอเบิกจ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวทั้งหมดแล้ว ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งจากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนปรากฏว่า เอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไม่ครบถ้วน ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งใบแจ้งค่าใช้จ่ายบริการโครงการ ค่าเช่าอินเทอร์เน็ตของพรรคการเมืองตามที่ได้เบิกจ่ายไปแล้วเป็นจำนวนเงิน ๗,๐๘๐ บาท ซึ่งเป็นเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประกอบการเบิกจ่ายเงินโครงการนี้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมหรือมีการประสานงานแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินจำนวน ๗,๐๘๐ บาท แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องก็มีได้ส่งเงินคืน ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๗ (ที่ถูกต้องคือ ๒๕๕๘) ชี้แจงข้อขัดข้องที่ไม่อาจส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมดังกล่าวได้และขอส่งคืนเงินสนับสนุนจำนวน ๗,๐๘๐ บาท ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืน

เงินสนับสนุนดังกล่าวภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องก็มีได้ส่งคืนเงินสนับสนุนแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องมิได้ส่งเงินคงเหลือจำนวนเงิน ๒๘๘,๕๘๔.๔๕ บาท คืนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่ถูกผู้ร้องรายงานไว้ในรายงานเงินคงเหลือที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ ตามที่ผู้ร้องอ้าง เพียงแต่ชี้แจงว่าที่ประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องมีมติให้เลิกพรรคการเมืองแล้ว

เห็นว่า ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๘๒ แต่รายงานดังกล่าวเป็นรายงานที่มีเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง สั่งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติม ปากฎว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเพิ่มเติมให้ครบถ้วนและไม่ได้ส่งคืนเงินภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนดตามมาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ ตามที่ผู้ร้องอ้าง ในข้อนี้เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบได้ว่าการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ หากไม่ได้รายงาน ผู้ร้องมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงาน ดังนั้นหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ส่วนข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่า ที่ประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้องได้มีมติเลิกพรรคการเมืองแล้ว นั้น เป็นข้ออ้างเดียวกันกับคำร้องที่หนึ่งซึ่งได้วินิจฉัยไว้แล้ว ทั้งผู้ร้องได้ให้อีกโอกาสผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุน หากไม่สามารถจัดส่งเอกสารประกอบการใช้จ่ายได้ แต่ผู้ถูกร้องก็ยังเพิกเฉย จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง

ตามที่ผู้ร้องสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นการกระทำที่ไม่ปรากฏข้อขัดข้องที่จะเป็นเหตุให้ไม่อาจรายงานได้ตามกำหนด หรือหากมีเหตุขัดข้องเกิดขึ้น ผู้ถูกร้องได้แก้ไขหรือได้แจ้งเหตุขัดข้องแก่ผู้ร้องเพื่อที่จะดำเนินการให้ถูกต้อง ตามบทบัญญัติของกฎหมาย จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมือง ที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติกำหนดผลของการฝ่าฝืนการกระทำ ที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นอย่างอื่น ข้อที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องหมดวาระเนื่องจากดำรงตำแหน่งครบ ๔ ปี มีผลให้คณะกรรมการ บริหารพรรคผู้ถูกร้องต้องพ้นจากตำแหน่งตามข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้อง ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง (๘) นั้น ในข้อนี้เห็นว่า ข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้อง ข้อ ๒๑ วรรคห้า กำหนดว่า ในกรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการ บริหารพรรคพ้นจากตำแหน่ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคชุดดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่จากนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่พ้นจากตำแหน่งต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนถึงวันที่ได้รับแจ้ง การตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่จากนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนั้น เมื่อพรรคผู้ถูกร้องต้องถูกยุบไปเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ แล้ว ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง กรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลง

คณะกรรมการบริหารพรรคไทยเป็นไท ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ และเรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการบริหารพรรคไทยเป็นไท ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือ ปลอ่ยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

เห็นว่า พรรคการเมืองมีหน้าที่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ หน้าที่ดังกล่าวกระทำโดยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ พรรคการเมือง และมติที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และกรรมการบริหารพรรคการเมือง ต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และในการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อบังคับพรรคการเมืองและพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม คดีนี้ผู้ถูกร้องไม่รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เมื่อหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือแสดงพยานหลักฐานหักล้างคำร้องของผู้ร้องเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง กรณีจึงปรากฏหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปลอ่ยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำเกี่ยวกับการไม่รายงานการใช้จ่าย เงินสนับสนุนดังกล่าวให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ดังนั้น หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง

เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยเป็นไท ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔
และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยเป็นไท ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔
จึงต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคคนขอปลดหนี้ ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒
และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่
หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้
ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๗ และเพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่ง
ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๘

นายชัช ชลวร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ